

W ZESZYCIE

– Kontakty językowo-kulturowe były przyczyną wpływów języków turecko-tatarskich na polszczyznę XVI i XVII w. Były to zapożyczenia leksykalne pośrednie (przez medium języków ruskich, języka węgierskiego i niemieckiego) lub bezpośrednie; przykładem tych ostatnich jest turcyzm *sandżak*.

– W XVII wieku stopniowo kształtują się relacje między Rzeczpospolitą Obojga Narodów a Francją, czemu towarzyszą kontakty językowe; ich przykładem są m.in. wtręty polskojęzyczne w tekście pamiętnika F.P. Dalairaca, francuskiego powiernika króla Jana III Sobieskiego podczas odsieczy wiedeńskiej.

– W XVIII-wiecznych wierszach „na miesiące”, zamieszczonych w *Kalendarzu Jatrologisty i Filoartysty na rok 1725*, występują motywy średniowiecznej ikonografii gwiazdozbiorów towarzyszących znakom zodiaku, porady higieniczno-dietetyczno-medyczne oraz prognozy związane z rokiem astronomiczno-naturalnym.

– Zapożyczenia leksykalne z języków obcych, występujące w tekście *Rozpraw literackich* Maurycego Mochnackiego, obrazują dwa etapy wzbogacania języka polskiego nowymi jednostkami leksykalnymi – do końca XVIII w. oraz w okresie pierwszego 30-lecia XIX w.

– Zapożyczenia leksykalne z języka łacińskiego wchodziły w skład terminologii specjalistycznej z zakresu architektury w ciągu całego historycznego rozwoju polszczyzny, uzupełniając nazwy elementów budynków (stpol.), detali architektonicznych (śrpol.) i materiałów budowlanych (npol.).

– W ewolucji znaczenia wyrazu *człowiek* wyraźnie jest zaznaczony składnik aksjologiczny – ‘ktoś dobry’; uwzględnienie aparatu semantyki historycznej, pragmatyki i językoznawstwa kognitywnego pozwala na określenie typowych sytuacji, w których to nacechowanie występuje i w których zanika.

– Zjawiska homonimii występują również w odmianach polszczyzny ograniczonych terytorialnie; w wypadku homonimii dialektalnej można wyróżnić jej trzy typy: leksemów należących do tego samego dialektu, do różnych dialektów oraz do dialektu i polszczyzny ogólnej.

Historia języka polskiego – język a kultura – leksykologia – zapożyczenia leksykalne – sposoby adaptacji zapożyczeń – rozwój semantyczny wyrazów – homonimia leksykalna – homonimia dialektalna.

Red.